

Český egyptologický ústav FF UK

Oponentský posudek na bakalářskou práci Denisy Kynclové Severní Sakkára v době 1.–

3. dynastie

Vedoucí práce: Prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.

Český egyptologický ústav, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

98 stran

Diplomantka si pro svou bakalářskou práci vybrala téma zmapování hrodek vybudovaných v Raně dynastické době a na počátku Staré říše v oblasti severní Sakkáry. D. Kynclová se soustředila zejména na architektonický popis superstruktury a substruktury mastab, na jejímž základě se snažila vytýčit mezníky ve vývoji nekralovských hrodek daného období v této oblasti memfidské nekropole. Stranou neponechala ani topografii oblasti a dějiny jejího archeologického výzkumu.

Vymezenému cíli odpovídá i rozčlenění práce do pěti hlavních kapitol. Po úvodní kapitole následuje kapitola krátce nastiňující dějiny Egypta v období prvních tří dynastií po sjednocení země. Další oddíl je věnován stručnému topografickému popisu Sakkáry, správě raně dynastického Egypta, okolnostem založení nového hlavního města a historii archeologického výzkumu severní Sakkáry. Přestože se autorka snažila popsat nekropoli severní Sakkáry slovně, hodilo by se zařadit mapu, která by jasně a názorně ukazovala vývoj oblasti v době 1. až 3. dynastie, jak slibuje název bakalářské práce. Bylo by tak lépe patrné jednak, jakými směry se pohřebiště rozšiřovalo (hrobky vysoce postavených hodnostářů vs. níže postavených úředníků), jednak poloha královského pohřebiště vůči pohřebišti vysokých hodnostářů a rozdílné přístupové cesty na tato pohřebiště, což pak umožňuje lépe pochopit perspektivu starých Egyptů a dává podnět k zamýšlení a úvahám o tom, jakou roli hrála krajina ve výběru místa pro raně dynastické pohřby v Sakkáře. V tomto ohledu lze doporučit dvě zajímavé práce, z nichž každá se na problematiku dívá z jiného zorného úhlu. Studie

Český egyptologický ústav FF UK

geologa Colina Readera, který se podílel na Saqqara Geophysical Survey Project (Readera, C., *On Pyramid Causeways*, JEA 90, 2004, s. 63–71) a Nabila Swelima, jež se zaměřil na shluk památek u jižního konce Abusírského wádí: Gisir el-Mudir, Ptahhotepova ohrada, Džoserův a Sechemchetův pyramidový komplex (Swelim, N., *Some remarks on the great rectangular monuments of Middle Saqqara*, MDAIK 47, 1991, s. 389–402).

Diplomatka se dotkla i otázky, která byla v egyptologii dlouhé desítky let předmětem odborných debat. A sice kdo byl pohřbíván velkých sakkárských mastabách 1. dynastie, zda se jednalo o hrobky královské či nikoliv. D. Kynclová, zde ukázala, že se dobře zorientovala v literatuře.

V kapitole věnující se archeologii lokality se autorka zabývá obecným popisem substruktury a superstruktury mastab v severní Sakkáře a následně podrobněji věnuje popisu hrobek v 1. a ve 2. dynastii. V části věnující se hrobkám níže postavených úředníků by bylo vhodné alespoň zmínit tzv. Bonnetovo pohřebiště.

Další dva velké oddíly jsou zaměřené na detailnější popis nejvýznamnějších hrobek z období 1.–3. dynastie. Mastaby jsou seřazeny chronologicky katalogovou formou a doplněny schémata hrobek. Doklady z 1. dynastie umožňují poměrně přesné datování hrobek do vlády panovníků. Toho autorka využila a vhodně hrobky z 1. dynastie rozčlenila dle panování jednotlivých králů.

Závěr práce je napsán velmi obecně, měl by být konkrétnější. Potenciál zajímavého tématu nebyl plně vytěžen. V úvodu slibovaná analýza vývoje nekrálovských hrobek v období 1.–3. dynastie je omezena pouze na skrovný nástin. Vhodné by například bylo vytvoření jednoduchého schématu, které by vypíchlo jednotlivé mezníky architektonické proměny mastab, tj. např. panovník + inovace ve vývoji hrobek. Dále by diplomantce mohlo usnadnit analýzy seřazení půdorysů těch hrobek, které představovaly vývojové mezníky, a to například takovým způsobem, jaký zvolila na samotném závěru práce při prezentování možného vývoje myšlenky Stupňovité pyramidy (s. 86, obr. 22). Pokud by diplomatka chtěla pokračovat

Český egyptologický ústav FF UK

v tomto tématu i v budoucnu, bylo by velmi zajímavé a přínosné sledovat např. také společenské postavení majitelů hrobek, provést analýzu titulů, podívat se na jejich procentuální zastoupení, atd.

Celkově je třeba říci, že se přes uvedené nedostatky Denisa Kynclová zhostila tématu zpracování hrobek 1. až 3. dynastie v severní Sakkáře svědomitě. Provedla výběr nejdůležitějších mastab, seřadila je dle chronologického hlediska a popsala jejich architekturu. Prokázala tak, že si osvojila terminologii architektonického popisu tohoto druhu staveb a že v dané problematice dobře orientuje.

Předkládaná práce splňuje nároky na ní kladené.

Práci Denisy Kynclové hodnotím jako v e l m i d o b r o u a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 29. srpna 2017

Mgr. et Mgr. Veronika Dulíková, Ph.D.

Český egyptologický ústav
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova
Celetná 20
Praha 1, 110 00